

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisieikimo ministro
2021 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3-343

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEIKIMO MINISTRUI PRISKIRTŲ VALDYMO SRIČIŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos susisieikimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 1059 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija strategija“, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstituciniu veiklos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, atsižvelgiant į korupcijos pasireišikimo tikimybės nustatymo ir vertinimo rezultatus, Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovą, Antikorupcinės aplinkos privačiame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovą.

2. Programa apima Lietuvos Respublikos susisieikimo ministro (toliau – susisieikimo ministro) valdymo sritis, nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarime Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.

3. Programa pagrįsta teisėtumo, bendradarbiavimo ir skaidrumo principais.

4. Programa taikoma Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerijai (toliau – Susisieikimo ministerija) ir Lietuvos Respublikos susisieikimo ministrui priskirtų valdymo srities biudžetinėms įstaigoms, valstybės įmonėms, akcinės bendrovės ir viešosios įstaigoms.

5. Programai įgyvendinti yra parengiamas Programos įgyvendinimo priemonių planas. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas skelbiami Susisieikimo ministerijos interneto svetainėje.

6. Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme ir Lietuvos Respublikos nacionalinėje kovos su korupcija 2015–2025 metų programoje apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS APLINKOS IR VERTINIMO KRITERIJŲ ANALIZĖ

7. Programa pagal kompetenciją prisideda prie Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, (toliau – Nacionalinė programa) tikslų įgyvendinimo:

7.1. siekti didesnio viešojo sektoriaus valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio valstybės tarnybos atsparumo korupcijai;

7.2. užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą;

7.3. mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams, pertvarkant ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų sistemą;

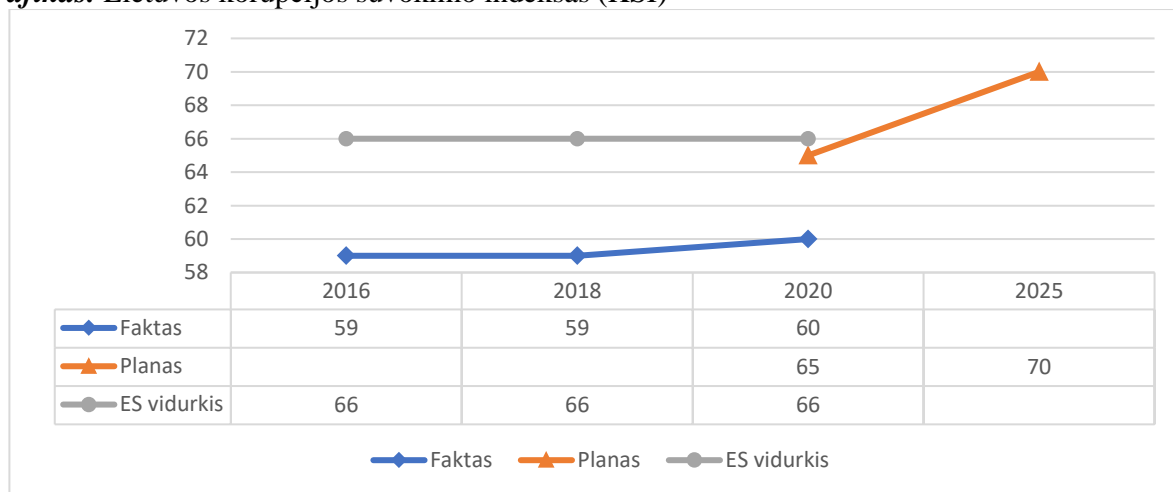
7.4. užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus;

7.5. didinti skaidrumą, mažinti ir šalinti korupcijos pasireiškimo galimybes;

7.6. didinti visuomenės nepakantumą korupcijai ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą.

8. Pagrindinis išorės aplinkos analizės vertinimo kriterijus yra Korupcijos suvokimo indeksas (KSI), kuris parodo, parodantis, kaip pasaulio valstybėms pavyksta kontroliuoti korupciją. Šis indeksas nustatomas remiantis verslo atstovų apklausomis ir kitais ekspertiniais tyrimais. KSI įverčiai rikiuojasi šimto balų skalėje, kur 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą. Vakarų Europos ir ES vidurkis KSI nuo 2016 m. yra stabilus ir sudaro 66 balus, o Lietuvos 2020 m. surinkusi 60 balų. Nacionalinė programoje yra nustatyta 2025 m. siekiama KSI reikšmė 70 balų.

1 grafikas. Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas (KSI)

(faktiniai duomenys <https://www.transparency.lt/korupcijos-suvokimo-indeksas-ksi/>)

9. Atsižvelgiant į Nacionalinės programos tikslus ir jos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1232 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, yra formuojami šios programos prioritetai ir uždaviniai.

10. Pažymėtina, siekiant nustatyti bendrą sistemą, kuri skatintų veikti pagal aukščiausius elgesio standartus, siekiant pasitikėjimu grįstos elgesio kultūros, skaidrių ir atvirų santykių, kuriuose vengiama viešų privačių interesų konfliktų, ribojamų dovanų ar paslaugų teikimo, priėmimo atvejų, kitų teisiškai abejotinų situacijų, apsaugo darbuotojus nuo tarnybinių, baudžiamųjų administracinių ir kitų nusižengimų, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. 3-585 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių svarbiausių atsparumo korupcijai dokumentų patvirtinimo“¹ buvo patvirtinta:

10.1. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių darbuotojų elgesio kodeksas;

10.2. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių atsparumo korupcijai politika,

10.3. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių dovanų politika;

¹ Prieiga internete: <https://sumin.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/svarbiausi-atsparumo-korupcijai-dokumentai>

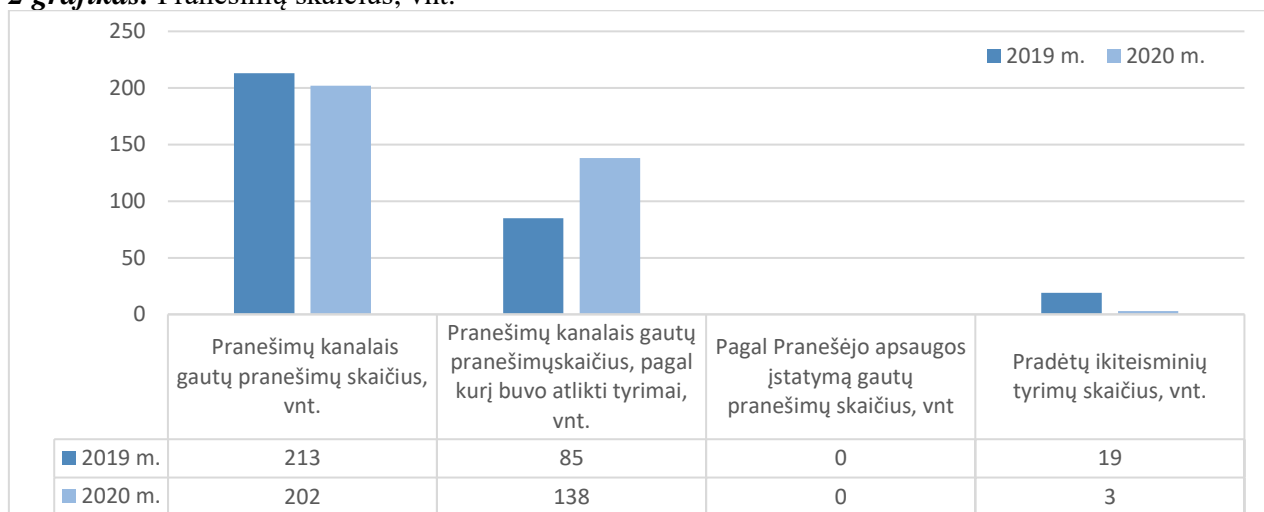
10.4. Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerijos ir jos reguliavimo srities įmonių, įstaigų ir bendrovių veiklos partnerių elgesio kodeksas.

11. Siekiant didesnio viešojo sektoriaus valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio valstybės tarnybos atsparumo korupcijai, yra siekiama gerinti administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo kokybę, didinti sprendimų ir procedūrų skaidrumą, viešumą ir atskaitingumą visuomenei, stiprinti valstybinės tarnybos atsparumą korupcijai. Susisieikimo ministerija ir VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija įgyvendina priemonę – užtikrinti objektyvų, viešesnį ir skaidrų lėšų, skirtų vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, asfaltuoti, tvarkyti, paskirstymą ir panaudojimą, įgyvendinant tris veiklas. VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija nuo 2017 m. įgyvendina projektą, siekiant sukurti kelių duomenų el. paslaugą, kurios užbaigimo įgyvendinimo 2021 m. Taip pat, Susisieikimo ministerija kartu su Lietuvos savivaldybių asociacija teikti metodinę ir ekspertinę pagalbą savivaldybėms siekiant skaidrinti ir suvienodinti lėšų panaudojimo praktiką, taip pat siekiama parengti reikiamus teisės aktų projektus ir nustatyti aiškesnius ir objektyvius lėšų skyrimo savivaldybėms kriterijus.

12. Siekiant gerinant asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje, taip pat susisieikimo ministro valdymo srities įstaigose darbuotojų, atliekančių administracines funkcijas, privačių interesų deklaracijų tvarkymą, duomenų teisėtumo kontrolę ir atsakomybės taikymą, susisieikimo ministro valdymo srities įstaigose yra vykdomi prevenciniai veiksmai, t. y. sudaryti deklaruojančiųjų pareigybių sąrašai, vykdoma deklaracijų peržiūra ir stebėseną, registruojami nusišalinimai.

13. Užtikrinant atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą, susisieikimo ministro valdymo srities įstaigos yra sukūrusios galimybę pateikti informaciją pranešimų kanalais, tiria pranešimų kanalais gautus pranešimus, prireikus inicijuoja ikiteisminius tyrimus.

2 grafikas. Pranešimų skaičius, vnt.

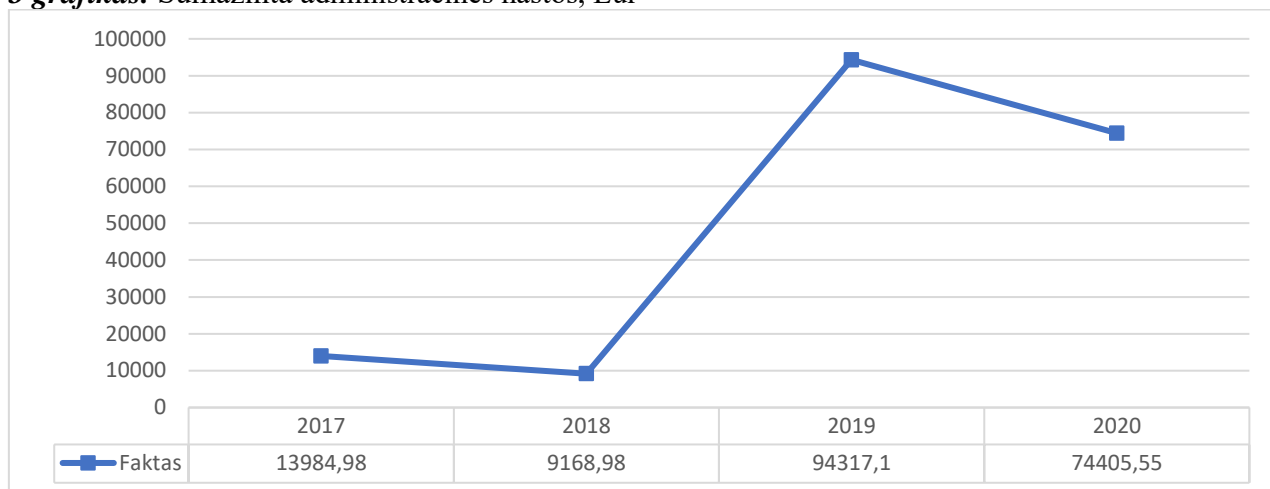

(faktiniai duomenys – Susisieikimo ministerija)

2019 m. viduryje atliktas Susisieikimo ministerijos kartu su VĮ Registrų centru atliktas mobiliojo elektroninio parašo sertifikavimo paslaugų teikimo vidaus auditas, atskleidė valstybės įmonei galimai padarytą virš 400 tūkst. eurų žalą, dėl kurios atlyginimo ir atsakingų asmenų nustatymo buvo kreiptasi į teisėsaugą. 2020 m. buvo atliktas Susisieikimo ministerijos vidaus auditas įvertinant AB „Lietuvos geležinkeliai“ vykdomus geležinkelio elektrifikavimo projektus, finansuojamus Europos Sąjungos fondų lėšomis.

14. Siekiant mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams, susisieikimo ministro valdymo srityje 2017–2018 m. buvo pertvarkyta ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų sistema, reorganizuotos keturios transporto saugos institucijos. Po pasikeitimų Susisieikimo ministerija ir Lietuvos transporto saugos administracija bendrai ženkliai padidino administracinės naštos mažinimą.

3 grafikas. Sumažinta administracinės naštos, Eur

(faktiniai duomenys – Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Susisiekimo ministerija)

15. Siekiant užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą, siekiant užtikrinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas yra atliekamas susisiekimo ministro valdymo srities įstaigų pirkimų monitoringas, stiprinama pirkimų priežiūra, atliekama korupcijos rizikos veiksnių stebėseną. Reikalinga atkreipti dėmesį, kad ne visos susisiekimo ministro valdymo srities įstaigos yra perkančiosios organizacijos. Pažymėtina, kad pagal Europos Komisijos atliekamą viešųjų pirkimų stebėseną² Lietuva turi keturis viešųjų pirkimų vykdymo aspektus, kuriuos reikia tobulinti: t. y. (1) pirkimų iš vieno tiekėjo mažinimas, (2) neskelbiamų pirkimų mažinimas, (3) pirkimų vykdymas perkant tą patį objektą kelioms įstaigoms, (4) pirkimų dalies koregavimas, kai yra perkama vertinant tik kainos kriterijumi.

Susisiekimo ministro valdymo srities įmonėse, bendrovėse ir įstaigose bendras pirkimų skaičius nuo 2016 m. iki 2019 m. sumažėjo dvigubai, nepriklausomai nuo to, kad pirkimų vertė išaugo 40 proc.

Tarptautinių pirkimų, kuriems taikomos visos skaidrumo ir viešumo priemonės, vertės dalis nuo visų pirkimų taip pat pakito. 2016 m. jie sudarė 51 proc. visų pirkimų vertės, o 2019 m. jau 80 proc.

Nagrinėjant vieną iš rizikos faktorių – neskelbiamų pirkimų apimtį, nustatyta, kad neskelbiamų pirkimų vertės dalis nuo visų vykdytų pirkimų tendencingai mažėja: 2016 m. sudarė 13,6 proc., 2017 m. – 5,9 proc., 2018 m. – 4,8 proc., 2019 m. – 2,1 proc., todėl galima teigti, kad korupcijos rizikos faktoriaus apimtis mažėja. Pirkimai iš vieno tiekėjo 2019 m. sektoriuje sudarė 10,6 proc. visų pirkimų bendros vertės. Pažymėtina, kad CPO LT katalogu naudojasi 44 proc. sektoriaus įstaigų. Vertinimo kriterijaus dydis, atspindintis tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vykdymą remiantis tik kainos aspektu, pagerėjo per metus 11 proc. ir 2019 m. sudarė 74,3 proc. vykdytų pirkimų. 2020 m. susisiekimo ministro valdymo srities pirkimų monitoringas bus atliekamas 2021 metais.

16. Siekiant didinti skaidrumą, mažinti ir šalinti korupcijos pasireišimo galimybes, Susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireišimo tikimybė, nustatymo“ yra patvirtintas veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, sąrašas (toliau – veiklos sričių sąrašas). Rizikingų veiklos sričių sąrašas peržiūrimas ir atnaujinamas kiekvienais metais. Pažymėtina, kad 2019 m. ir 2020 m.³ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai pateiktose motyvuotose išvadose dėl korupcijos

² Prieiga internete:

https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm

³ <http://sumin.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-pasireiskimo-tikimybe>

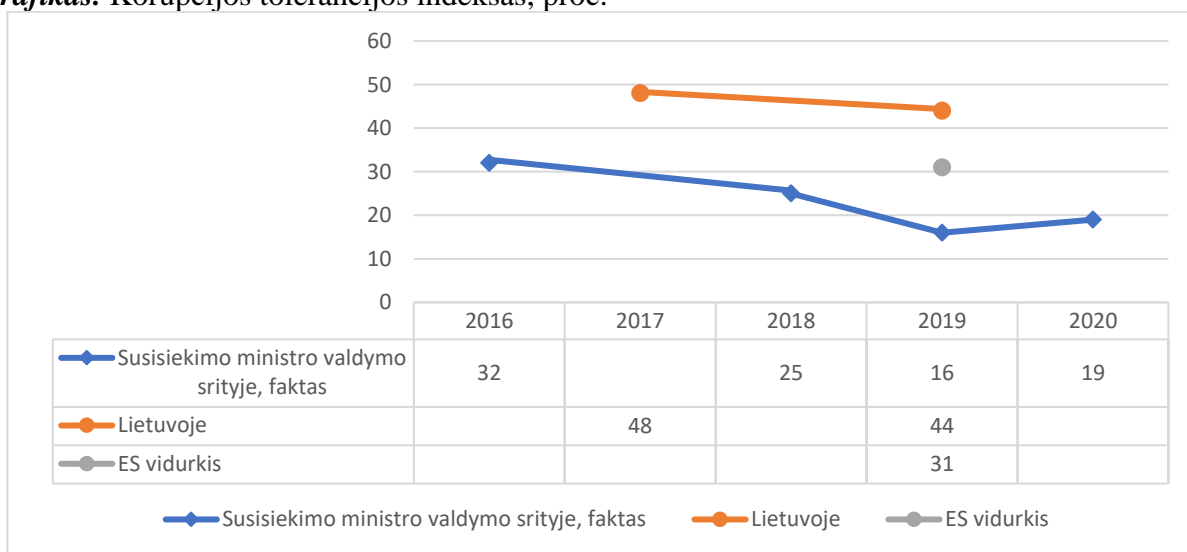
rizikos pasireiškimo nustatymo buvo detaliai, atvirai ir išsamiai išanalizuoti teisės aktai, atlikti tyrimai, siekiant sumažinti tikimybę atsirasti korupcijai, stengiantis gerinti teisinį reglamentavimą ir užtikrinti valdymo kokybę. Tuo pačiu yra atliekamas funkcijų peržiūra, vykdomas administracinių ir viešųjų paslaugų teikimo kokybės gerinimas, sprendimų ir procedūrų skaidrumo didinimas. Atlikus analizes yra vykdomos nustatytos rekomendacinės priemonės ir veiksmai, kurios didina atsparumą korupcijai.

17. Siekiant didinti visuomenės nepakantumą korupcijai ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą Susisiekimo ministro valdymo srities įstaigose yra plėtojamas antikorupcinis švietimas, bendradarbiaujama su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija. Per pastaruosius dvejus metus susisiekimo ministro valdymo srities įstaigose suorganizuoti 166 vnt. mokymų korupcijos prevencijos temomis. Per 2019–2020 m. suorganizuota viena apvaliojo stalo diskusija dėl korupcijos prevencijos, skatinamas vidinis bendradarbiavimas.

18. Susisiekimo ministerija savo iniciatyva parengė korupcijos tolerancijos nustatymo klausimyną, pagal kurį yra kasmet apklausiami Susisiekimo ministro valdymo srities įstaigose dirbantys darbuotojai. 2016 m. anonimiškai apklausus 234 respondentus buvo nustatyta, kad darbuotojų tolerancija korupcijai buvo 31,75 proc. 2018 m. anonimiškai apklausus 2200 respondentų, nustatyta darbuotojų tolerancija korupcijai buvo 25 proc.

2019 m. buvo apklausti 2016 respondentų ir pasiektas 16 proc. korupcijos tolerancijos indeksas, o 2020 m. buvo apklausta 3482, t. y. 1,5 karto padidinus apklausos sklaidą, ir pasiektas 19 proc. korupcijos tolerancijos indeksas.

4 grafikas. Korupcijos tolerancijos indeksas, proc.

(faktiniai duomenys – Specialiųjų tyrimų tarnyba – Eurobarometras ir Susisiekimo ministerija)

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad korupcijos tolerancijos klausimynas tai dar viena priemonė ir galimybė sužinoti susisiekimo sektoriaus darbuotojų nuomonę, atrasti priežastis, dėl kurių tolerancija korupcijai stagnuoja, bet ir sulaukti tiesioginių pasiūlymų ar matymo, kaip galima gerinti skaidrinimo ir korupcijos prevencijos veiklą. 2018 m. atlikus apklausą buvo paaiškėjo, kad net 63 proc. respondentų paprašyti įvardinti, kur reikia kreiptis pranešant apie korupcijos atvejį, tokios informacijos neįvardijo. Tačiau tiek mokymų, tiek informacijos vidinės sklaidos dėka, 2019 m. 78 proc. žinojo ir įvardijo atitinkamą informaciją. 2020 m. 80 proc. respondentų pareiškė žinantys, kam reikia pranešti apie korupcijos atvejį, o 69 proc. įvardijo atitinkamą informaciją.

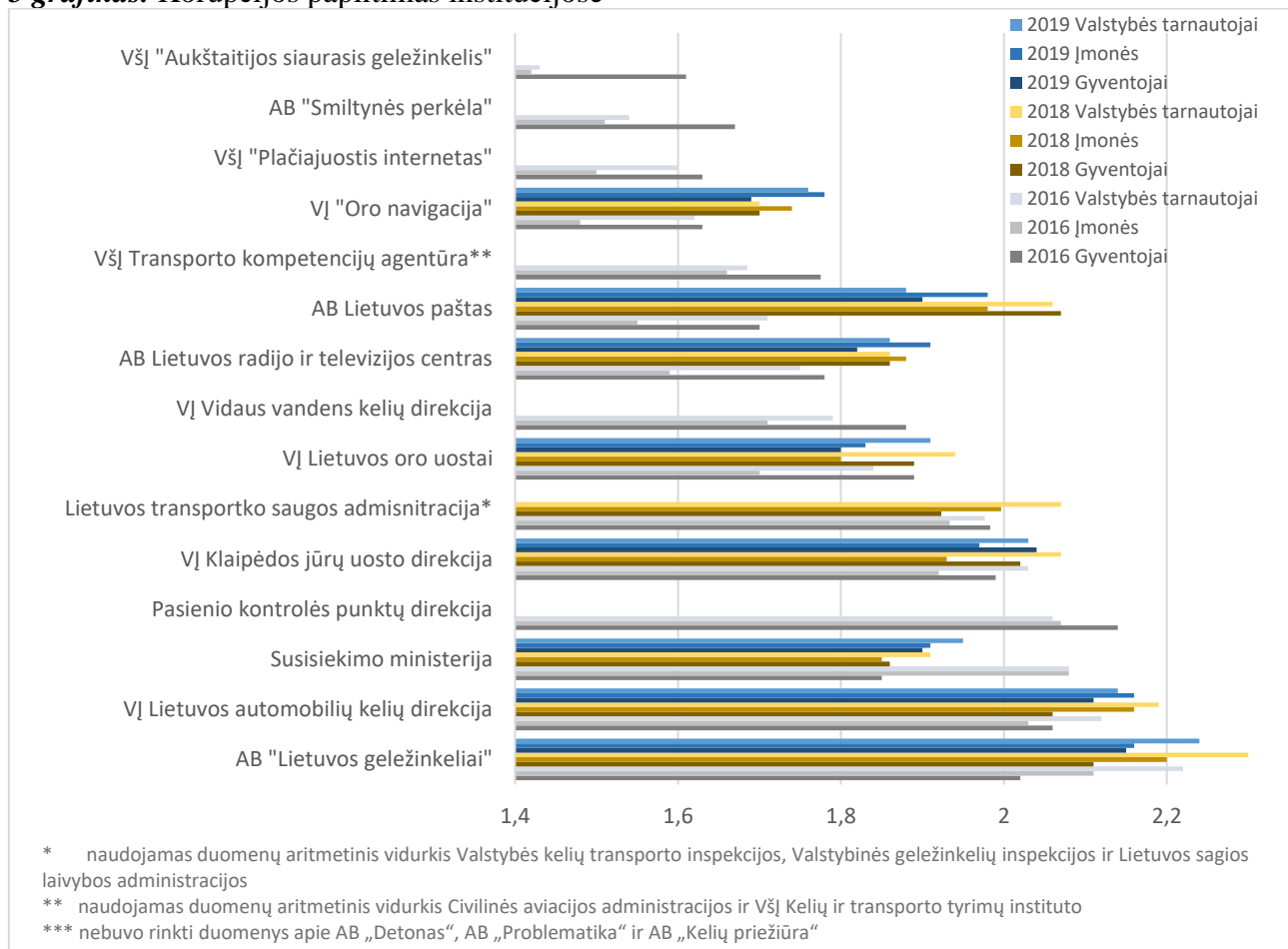
19. Siekiant informuoti visuomenę apie susisiekimo ministro valdymo srities įstaigų veiklą, nukreiptą prieš korupciją, prevencinę korupcijos rizikos valdymo veiklą ir veiklą, kuria siekiama skaidrinti ir efektyvinti vykdomus procesus ir atliekamas funkcijas, susisiekimo ministro valdymo

įstaigų interneto svetainėje yra skelbiami pranešimai. Siekiama, kad informacinių pranešimų būtų ne mažiau kaip 6 vnt. per metus. Susisiekimo ministro valdymo srities įstaigose 2020 m. ir 2019 m. vidutinis pranešimų kiekis buvo 7 vnt.

20. Nors susisiekimo ministro valdymo srities įstaigos taiko korupcijos prevencijos priemones ir siekia, kad kuo didesnė visuomenės dalis, teigiamai vertintų skaidrumą, būtina vertinti dedamas pastangas, įvertinti klaidas. Susisiekimo ministerija vykdo apklausą – „Lietuvos gyventojų nuomonė apie Susisiekimo ministeriją ir jos veiklą“. Jos metu renkama informacija, kokia visuomenės dalis, teigiamai vertina Susisiekimo ministerijos veiklos skaidrumą. 2018 m. rezultatai parodė, kad buvo 46 proc. respondentų teigiamai vertinančių Susisiekimo ministerijos veiklos skaidrumą, tačiau 2020 m. šis procentas sumažėjo ir sudarė 34 proc.

Lietuvos korupcijos žemėlapiu duomenys atskleidžia visuomenės, pagal atskiras kategorijas, t. y. gyventojų, įmonių ir valstybės tarnautojų, nuomonę apie viešojo sektoriaus įstaigas, tame tarpe susisiekimo ministro valdymo srities įstaigas. Šie duomenys leidžia atskleisti dedamų pastangų įtakingumą bendrajai sektoriaus reputacijai dėl skaidrumo. Analizuojant palyginamuosius 2016 m., 2018 m. ir 2019 m. duomenis, gauta, kad atitinkamai pagal metus visuomenės nuomone korupcijos paplitimas susisiekimo ministro valdymo įstaigose buvo vertintas 1,86, 1,96 ir 1,95 balų.

5 grafikas. Korupcijos paplitimas institucijose

(faktiniai duomenys – Specialiųjų tyrimų tarnyba – Lietuvos korupcijos žemėlapis)

2020 m. tyrime gyventojų tikslinėje grupėje buvo matuojamas bendras Susisiekimo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų vertinimas, t. y. atskirų institucijų neišskiriama. 2020 m. Susisiekimo ministeriją ir jai pavaldžias įstaigas kaip labai korumpuotas įvertino 18 proc. gyventojų. 2019 m. Susisiekimo ministeriją kaip labai korumpuotą įvertino 7 proc. gyventojų. 2020 m. Susisiekimo

ministeriją ir jai pavaldžias įstaigas kaip labai korumpuotas įvertino 19 proc. įmonių vadovų ir 21 proc. valstybės tarnautojų. 2019 m. Susisiekimo ministeriją kaip labai korumpuotą įvertino 7 proc. įmonių vadovų ir 9 proc. valstybės tarnautojų. Verslo įmonių vadovų ir valstybės tarnautojų tikslinėse grupėse 2020 m. kaip atskira institucija greta bendro bloko vertinta Lietuvos automobilių kelių direkcija. 2020 m. Lietuvos automobilių kelių direkciją kaip labai korumpuotą įvertino 7 proc. įmonių vadovų (atsakinėjo visi respondentai), o 2019 m. – 19 proc. įmonių vadovų (atsakinėjo respondentai, įvertinę Susisiekimo ministeriją kaip korumpuotą). Valstybės tarnautojų grupėje Lietuvos automobilių kelių direkciją kaip labai korumpuotą įvertino 12 proc. respondentų (atsakinėjo visi respondentai), o 2019 m. – 18 proc. respondentų (atsakinėjo respondentai, įvertinę Susisiekimo ministeriją kaip korumpuotą). Atkreiptinas dėmesys, kad 2020 m. institucijų korumpuotumo vertinimo negalima tiesiogiai lyginti su 2019 m. rezultatais, nes nuo šių metų klausimas apie atskiras institucijas pateikiamas visiems respondentams, o ankstesniais metais – tik tiems, kurie atitinkamą ministeriją įvertino kaip korumpuotą. Taip pat pastebėtina, kad nuo šiol planuojama atskiras institucijas vertinti rotavimo principu – t. y. vietoje 2020 m. vertintų institucijų kitais metais įtraukti kitas, nuolat keičiant institucijų sąrašą taip, kad konkrečių institucijų vertinimai būtų matuojami kas kelerius metus.

21. Pažymėtina, kad susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių programa ir jos įgyvendinimo 2019–2020 m. priemonių planuose numatytos priemonės įgyvendintos efektyviai ir sėkmingai, buvo taikyta pusantro šimto korupcijos prevencijos priemonių ir veiksmų, jų vykdymas maksimalus ir sudaro 98 proc.

22. Korupcijos prevencijos veikla susisiekimo sektoriuje yra tobulinama. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos centralizuoto vidaus audito skyrius 2020 m. atliko Susisiekimo ministerijos korupcijos rizikos valdymo vertinimo vidaus auditą. VĮ Klaipėdos jūrų uosto direkcija 2019-2020 m. laikotarpiu buvo atlikti du korupcijos rizikos valdymo vertinimo vidaus auditai ir du korupcijos rizikos valdymo vertinimo išoriniai auditai siekiant išlaikyti antikorupcinės vadybos sistema pagal standarto LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ reikalavimus. VĮ „Oro navigacija“ du korupcijos rizikos valdymo vertinimo išoriniai auditai siekiant išlaikyti antikorupcinės vadybos sistema pagal standarto LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ reikalavimus. AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2020 m. buvo atliktas korupcijos rizikos valdymo vertinimo vidaus auditas, yra siekiama diegti antikorupcinės vadybos sistema pagal standartą LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“.

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

23. Atsižvelgiant į išanalizuotą esamą situaciją, taip pat į 2019 m. ir 2020 m. priemonių planų ataskaitas galima išskirti šias prielaidas korupcijai atsirasti:

23.1. teisines – teisės aktai su dviprasmiškomis, neaiškiomis nuostatomis, kuriose nenustatyti konkretūs procedūrų terminai, reikalingi atlikti veiksmai, suteikiama per didelė diskrecijos teisė;

23.2. priimamų sprendimų, atliekamų veiksmų viešumo stoka; tai trukdo ne tik visuomenei, bet ir susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių darbuotojams objektyviai įvertinti situaciją;

23.3. antikorupcinio švietimo – darbuotojams dar trūksta gilesnių korupcijos prevencijos srities žinių, todėl gali būti, kad jų priimami sprendimai nebus teisingi.

24. Programa apima dvi veiklos sritis: korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo.

25. Efektyviausia būtų vykdyti korupcijos prevenciją – darbuotojų švietimą korupcijos prevencijos srityje; priimamų sprendimų viešinimą, tuo siekiant visuomenės įsitraukimo ir palankesnės nuomonės; teisinio reglamentavimo gerinimą, šalinant bet kokias galimybes pasireikšti korupcijai.

26. Programos tikslas – kurti skaidrią ir tvarią susisiekimo sistemą.

27. Siekiant įgyvendinti programos tikslą, reikia turėti veiksmingą, kryptingą ir nuoseklią korupcijos prevencijos sistemą susisiekiama ministru priskirtose valdymo srityse. Siekiant užtikrinti strateginio tikslo įgyvendinimą, numatomi tikslai, jų uždaviniai ir priemonės, sudaromi įgyvendinimo kriterijai:

28. 1 TIKSLAS – Teisinio reglamentavimo gerinimas ir geresnio valdymo užtikrinimas, siekiant mažinti korupcijos apraiškų tikimybę.

28.1. 1 TIKSLO 1 UŽDAVINYS – siekti didesnio viešojo sektoriaus valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio valstybės tarnybos atsparumo korupcijai;

28.1.1. PRIEMONĖ. Įgyvendinti antikorpucinio vertinimo išvadose ir korupcijos rizikos išvadose pateiktas rekomendacijas. Veiksmuose yra numatoma:

28.1.1.1. Įgyvendinti antikorpucinio vertinimo išvadose pateiktas rekomendacijas;

28.1.1.2. Įgyvendinti korupcijos rizikos išvadose pateiktas rekomendacijas;

28.1.1.3. Įgyvendinti korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų metu nustatytas priemonės.

28.1.2. PRIEMONĖ. Įgyvendinti Nacionalinės programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinį veiklos plane numatytus veiksmus:

28.1.2.1. Pagal kompetenciją įgyvendinti tarpinstitucinio veiklos plano veiksmus – didelį dėmesį sutelkti į objektyvų, viešesnį ir skaidrų lėšų paskirstymą ir panaudojimą vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, asfaltuoti, tvarkyti, rengiant reikiamus teisės aktų projektus ir nustatant aiškesnius ir objektyvius lėšų skyrimo savivaldybėms kriterijus, sukuriant kelių duomenų el. paslaugą, teikti metodinę ir ekspertinę pagalbą savivaldybėms siekiant skaidrinti ir suvienodinti lėšų panaudojimo praktiką.

28.2. 1 TIKSLO 2 UŽDAVINYS – atlikti efektyvų ir veiksmingą korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą susisiekiama ministru priskirtose valdymo srityse ir įgyvendinti priemonės, siekiant valdyti korupcijos rizikas.

28.2.1. PRIEMONĖ. Valdyti korupcijos riziką turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo veiklos srityje;

28.2.1.1. Įgyvendinti korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų metu nustatytas priemonės;

28.2.1.2. Ūkio subjektų kontrolės reglamentavimo gerinimas, taip pat pagal galimybes mažinti veiklos priežiūros ir administracinę našą ūkio subjektams;

29. 2 TIKSLAS – Nulinės korupcijos tolerancijos skatinimas, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą susisiekiama sistema.

29.1. 2 TIKSLO 1 UŽDAVINYS. Ugdyti kultūrą ir kurti antikorpucinę aplinką;

29.1.1. PRIEMONĖ. Sudaryti mokymų programas, skatinti bendradarbiavimą ir atvirumą;

29.2. 2 TIKSLO 2 UŽDAVINYS. Užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą;

29.2.1. PRIEMONĖ. Netoleruoti korupcijos pasireiškimo.

29.3. 2 TIKSLO 3 UŽDAVINYS. užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus;

29.3.1. PRIEMONĖ. Vykdomas susisiekiama ministro valdymo srities pirkimų monitoringas bei valdomos pirkimų vykdymo korupcijos rizikos veiksniai.

29.4. 2 TIKSLO 4 UŽDAVINYS. Didinti visuomenės pasitikėjimą susisiekiama sektoriais ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorpucinę veiklą;

29.4.1. PRIEMONĖ. Viešinti priimtus sprendimus ir informaciją susijusią su korupcijos prevencija.

30. Įgyvendinant tikslus, uždavinius ir priemonės, bus atliekami tyrimai, analizės ir apklausos, skirti vykdyti korupcijos prevencijos monitoringo funkcijas. Atsižvelgiant į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos parengtą ataskaitą Lietuvos pirkimų sistemos tobulinimas⁴,

⁴ Prieiga internete: <https://www.oecd.org/governance/public-procurement/publications/CI-improving-lithuania-public-procurement-system.pdf>

taip pat atkreipiant dėmesį į tai, kad Susisiekimo sektoriaus atliekamų pirkimų bendra vertė sudaro nemažą dalį visų Lietuvos Respublikos institucijų atliekamų pirkimų vertės, reikalinga vykdyti įvairaus pobūdžio mokymus viešųjų pirkimų temomis, asmenims atliekantiems / vykdančiams pirkimus ar dalyvaujantiems pirkimų procedūroje, siekiant kelti kompetencijas susisiekimo sektoriaus pirkimų vykdymo srityje. Didinti visuomenės pasitikėjimą susisiekimo sektoriumi ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą.

31. Sklandžiai įgyvendinti korupcijos prevencijos programą, vertinti jos efektyvumą ir užtikrinti užsibrėžtų tikslų tęstinumą, sudaryta Programos tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų ir jų reikšmių lentelė Nr. 1.

1 lentelė. Programos tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus rūšis	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės				
		2018	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7
Programos strateginis tikslas. Sukurti skaidrią ir tvarią susisiekimo sistemą						
1 tikslas. Teisinio reglamentavimo gerinimas ir geresnio valdymo užtikrinimas, siekiant mažinti korupcijos apraiškų tikimybę						
1 tikslo 1 uždavinys. Siekti didesnio viešojo sektoriaus valdymo efektyvumo, sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo ir atskaitingumo visuomenei, didesnio valstybės tarnybos atsparumo korupcijai						
Rezultatas	Susisiekimo ministro valdymo srities atsparumo korupcijai lygis, balai	-	-	-	Pagal faktą	Pagal faktą
Produktas	Korupcijos prevencijos plano įgyvendinimo rodiklis, proc.	85	88	98	100	100
1 tikslo 2 uždavinys. Mažinti veiklos priežiūros ir administracinę naštą ūkio subjektams						
Rezultatas	Sumažinta administracinės naštos	9168,98	94317,1	74405,55	>3000	>3000
2 tikslas. Nulinės korupcijos tolerancijos skatinimas, siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą susisiekimo sistema.						
2 tikslo 1 uždavinys. Ugdyti kultūrą ir kurti antikorupcinę aplinką						
Rezultatas	Korupcijos tolerancijos indeksas, proc.	25	16	19	16	13
Rezultatas	Pateiktų antikorupcinių iniciatyvų skaičius, vnt.	3	0	3	Pagal faktą	Pagal faktą
Produktas	Mokymų kiekis, vnt.	5	5	5	-	-
Produktas	Skaidrumo mokymuose dalyvavusių darbuotojų vidutinė procentinė dalis, proc.	18	18	18	20	20
Produktas	Vykdytų mokymų val. tenkantis 1 darbuotojui, val.	-	-	-	0,5	0,5
Produktas	Užregistruotų nusišalinimų dėl interesų konfliktų situacijų skaičius, vnt.	-	-	-	Pagal faktą	Pagal faktą
2 tikslo 2 uždavinys. Užtikrinti atsakomybės neišvengiamumo principo taikymą						
Rezultatas	Pradėtų ikiteisminių tyrimų skaičius, vnt.	-	19	3	Pagal faktą	Pagal faktą
Produktas	Pranešimų kanalais gautų pranešimų skaičius, vnt.	-	213	201	Pagal faktą	Pagal faktą

Produktas	Pranešimų kanalais gautų pranešimų skaičius, pagal kurį buvo atliktas tyrimas, vnt.	-	85	138	Pagal faktą	Pagal faktą
Produktas	Pagal Pranešėjo apsaugos įstatymą gautų pranešimų skaičius, vnt.	-	0	0	Pagal faktą	Pagal faktą
2 tikslas 3 uždavinys. Užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus						
Rezultatas	Pirkimų vertės dalis vykdyta iš vieno tiekėjo, proc.	38,3	10,6	≤10	≤10	≤10
Produktas	Neskelbiamų pirkimų vertės dalis, proc.	4,8	2,1	≤3	≤3	≤3
Produktas	Pirkimų vykdytų ekonominio naudingumo kriterijais	83,1	74,1	≤80	≤80	≤80
Produktas	Pateiktų viešųjų pirkimų duomenų rodiklis, proc.	-	-	-	Pagal faktą	Pagal faktą
2 tikslo 4 uždavinys. Didinti visuomenės pasitikėjimą susisiekimo sektoriumi ir skatinti visuomenę įsitraukti į antikorupcinę veiklą.						
Rezultatas	Korupcijos paplitimas institucijose	(1,96)*	(1,95)*	0,58	<0,5	<0,45
Produktas	Vidutinis pranešimų skaičius, viešinant priimtus sprendimus ir informaciją susijusią su korupcijos prevencija	6	7	7	≥6	≥6

* Lietuvos korupcijos žemėlapiu duomenys pagal buvusią metodiką

V SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

32. Programa įgyvendinama iš Susisiekimo ministerijos, įstaigoms prie ministerijos, viešosioms įstaigoms, valstybės įmonėms, akcinėms bendrovėms, atsakingoms už Programos priemonių vykdymą, skirtų lėšų. Už reikalingų lėšų planavimą pagal kompetenciją atsako atitinkamos Programos priemonių įgyvendinimo plane nurodyti subjektai.